

Hogy minden ügyes-bajos dolgukban segítsünk...

Ma, amikor lépten-nyomon arról olvashatunk, hogy válságban van az iskola, s hogy a fiatalok alpműveltsége feltűnően hiányos, azaz nincs mire építeniük, továbbá csökken az olvasás iránti igény és infantilizálódnak az olvasók, a magasztos célok és az iskolai könyvtárakra vonatkozó tiszteletre méltó irányelvek ismeretében is óhatatlanul felmerül a kérdés: mit tehet az iskolai könyvtáros, hogy áthidalja az egyre mélyülő szakadékot? Erre igyekszem a saját tanári-könyvtárosi tapasztalataim alapján válaszolni a következőkben.

Iskolánk, a *Csapó Dániel* reformkori agrárpolitikus földbirtokos nevét viselő szekszárdi mezőgazdasági szakközépiskola és szakmunkásképző intézet állategészségőröket, állattenyésztőket, állattartó-telepi gépészeket, illetve hús- és sütőipari szakmunkásokat képez. A tanulók létszáma ötszáz körül van, nagy részük a környező falvakból, városokból jár be, s közülük körülbelül 200 tanuló kollégista.

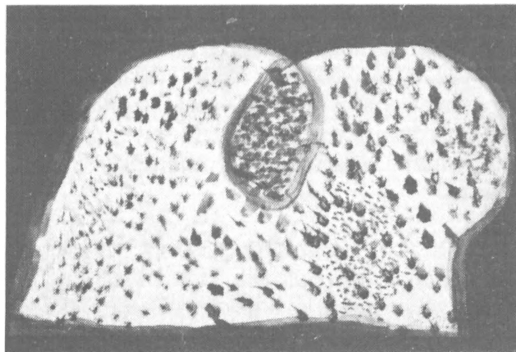
Ha valaki meg akar látogatni bennünket, távol a világ zajától, Szekszárd „elővárosában”, egy Sió-parti szép parkban talál ránk. Az iskola elődje, a Magyar Királyi Mezőgazdasági Szakiskola 1929–30-ban kezdte meg működését. A régi épületeket most folyamatosan korszerűsítik, bővítik, és 1984 őszén új szárnyal is gazdagodott az iskola. Az új épületben talál

tágas, szép otthonra a könyvtár. Könyvtárunk hármas funkciót lát el: tanári, ifjúsági és kollégiumi könyvtár. A 12 ezer kötetes állományának alkalmasnak kell lennie mindhárom feladat elvégzésére.

Jelenlegi „birodalmam” két helyiségből áll, a 70 négyzetméteres szabadpolcos övezetből és a 105 négyzetméteres olvasóteremből. Az új bútorokkal berendezett olvasó is két részre tagolódik. Az olvasói, kutatói részben az állványokon könnyen hozzáférhető szakmai könyvek segítségével pályázatokra, versenyekre, kiselőadásokra való felkészülésre van lehetőség, de mód nyílik a nyugodt, elmélyültebb tanulásra is. A folyóirat-lapozgató részben kényelmes fotelokban zenét hallgathatnak, újságokat olvashatnak a diákok. Az íróasztal körül kis társalgót alakítottunk ki, itt lehet halkán beszélgetve segítséget kérni, a napi eseményeket megtárgyalni.

Fontos, hogy az iskolai könyvtáros ne csak a sokszor el sem olvasott kötelező olvasmányokat adja a tanulók kezébe, hogy ne csak jól szervezett, látványos könyv- és könyvtárhasználati órákat tartson, s hogy ne csak a katalógusok és a polcok tökéletes rendjén öröködjék, hanem szorongásmentes, kellemes környezetet varázzson ifjú olvasóinak. Hogy ne csak üljön, és várjon, mint hálójában a pók, hanem próbálja meg odacsalogatni a gyerekeket. A legnagyobb vonzóerő a közvetlen hang, a dolgaikra való figyelés, az, hogy partnernek, munkatársnak tekintjük őket. Így beszélgetve, egy kicsit a szakma rejtelmeibe is beavatva lehet őket észrevétlenül olvasóvá nevelni. Hiszem, hogy csak akkor van eredménye ennek a munkának, ha elfogadják tanácsainkat, ha hallgatnak szavunkra, véleményünkre.

Nem könnyű az apró feladatokon keresztül a gyerekek természetes igényévé tenni a könyvtárhasználatot. Szellemi totók, irodalmi vetélkedők, kirándulásokra való felkészítés és a sikerélmény szoktatja őket a könyvhöz. Ha

látják, érzik, hogy van eredménye „munkájuknak”. Könyvtári és klubfoglalkozások keretében igyekszünk körükbe olyan művészeket, érdekes embereket meghívni, akiknek személyisége vonzó, előadásmódjuk, témájuk számot tarthat az érdeklődésükre.

A tanárokkal való jó munkatársi viszony is rendkívül fontos. Sokan közülük rendszeres látogatói a könyvtárnak, ahol olvasás közben találkozhatnak növendékeikkel. A tanárok példája hat a gyerekekre, maguk pedig oldottabb közegeben találkozhatnak a diákokkal, jobban megismerhetik őket. Jó részük rendszeres feladatokkal, kiselőadásokkal is segíti a könyvtárhasználatra való nevelést. Igényt tartanak a könyvtáros segítségére, a gyerekekről szóló közléseire. A régi helyiség szűkössége miatt nem lehetett igazán jó könyvtárhasználati órá-

kat tartani, az új, kellemes környezet viszont minden bizonnyal buzdítani fogja a tanárokat az iskolai órák tartására is.

Könyvtárunk napi forgalma hetven-nyolcvan látogató körül van, hétfőnként este nyolcig tartunk nyitva; ilyenkor eléri a százat is. Sokat kell foglalkozni a gyerekekkel, hogy észrevegyék környezetükben a szépet, tudjanak örülni apró dolgoknak is, legyen véleményük az olvasott könyvről éppúgy, mint a világ dolgairól. Van-e erre idő? A főfoglalkozású iskolai könyvtárosnak kell, hogy legyen: csak így van igazán értelme ennek a munkának.

Hiszek abban, hogy az iskolai könyvtáros is elmondhatja: „egy darab rám bízott, szegény emberiség” olvasási kultúráján kell valamit jobbitanom, ez a hivatásom.

Antal Emília

40 év – 40 könyv

Egy éven át folyt a Magyar Néphadseregben az az akció, amelynek kiemelkedő programjára január 17-én Budapesten, a Magyar Néphadsereg Művelődési Házában került sor. A *40 év – 40 könyv* olvasópályázat a katonákat és a hadsereghez tartozó polgári alkalmazottakat azoknak a könyveknek az olvasására mozgósította, amelyek hazánk felszabadulását és az azóta eltelt 40 évet művészi módon tükrözik.

Az 1984 februárjától 1985 februárjáig tartó kétszer hat hónapos kiképzési időszakot átfogó olvasópályázaton való részvételre bármelyik honvédségi könyvtárban jelentkezni lehetett, ahol az érdeklődő a felvilágosítás mellett pályázati füzetet és olvasási programjavaslatot is kapott.

Az akció része volt annak a tágabban értelmezett irodalmi nevelőmunkának, amely az amatőr művészeti tevékenység, az ismeretterjesztés és a klubélet mellett egyik alapvető területe a hadseregben folyó közművelődésnek. A 40 év emberi, társadalmi eseményeit felidéző 40 szépirodalmi művet az irodalomnépszerűsítés sokszínű lehetőségeivel próbálták a könyvtárosok, a népművelők, a parancsnokok, a párt- és KISZ-szervezetek, a szakszervezet és az aktivisták megismertetni a fiatalok tömegeivel. Könyvismertető, irodalmi estek, film-

vetítések, író-olvasó találkozók, könyvankétok, egyéni beszélgetések sorozata folyt az elmúlt évben hadseregszerte, hogy a fiatalok minél szélesebb tömegeivel ismertessék meg a kiemelt 40 könyvet, s hogy olvasóknak nyerjenek meg olyanokat is, akik eddig nem tartoztak a könyvbarátok táborába.

A rendezvények egyik népszerű formája volt az irodalmi vetélkedő. Az az öt csapat, amelyik az országos döntőt vívta, ezer csapat s hozzávetőleg ötezer versenyző közül bizonyult a legjobbnak. A vetélkedők kieséses rendszerben folytak, s minden szinten közönség előtt. A különböző fordulókban sok ezer katonafiatal volt nézőként részese a versenyeknek, s ily módon ők is fontos ismeretekhez, olvasásra ösztönző hatásokhoz jutottak. A reprezentatív körülmények között megtartott döntőt *Rapcsányi László*, a Magyar Rádió népszerű riportere vezette, a zsűriben *Dorogi Zsigmond*, *Illés Lajos* és *Pomogáts Béla* foglalt helyet. A magas színvonalú versenyt a szombathelyi csapat nyerte.

A Magyar Néphadsereg 40 év – 40 könyv olvasópályázata véget ért, de az olvasás nemes mozgalma – hasonlóan nemes célok érdekében – tovább folyik. (F. M.)